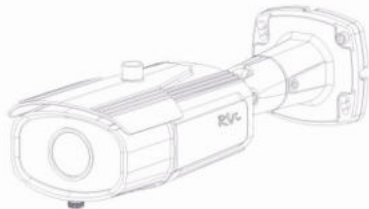


RVi



КАМЕРА ВИДЕОНАБЛЮДЕНИЯ

RVi-C421 (5-50мм)

Руководство по эксплуатации

Пожалуйста, прочитайте перед эксплуатацией
и сохраните для дальнейшего использования

www.rvi-cctv.ru

1 НАЗНАЧЕНИЕ

1.1 Камера видеонаблюдения (далее КВ) предназначена для осуществления круглосуточной передачи видеосигнала сцены охраняемой зоны на оборудование сбора, отображения и хранения видеoinформации, пункта автономной или централизованной охраны. Телевизионный сигнал, формируемый КВ, может выводиться на видеомонитор или видеорегистратор стандарта PAL.

2 ОСНОВНЫЕ ТЕХНИЧЕСКИЕ ХАРАКТЕРИСТИКИ

Таблица 1

Модель камеры	RVi-C421 (5-50мм)
Тип матрицы	1/3" КМОП 1.3MP Sony IMX138
Фокусное расстояние объектива	5-50 мм с АРД
Количество пикселей по горизонтали и вертикали	1280(H) x 960(V)
Горизонтальный угол обзора	51.3°-5.5°
Разрешение по горизонтали	800 ТВЛ
ИК подсветка	60 м
ИК фильтр	механический
Отношение сигнал/шум	>50 дБ (АРУ выкл.)
Нижний порог чувствительности	0.01 лк @ F1.2 (0 лк ИК вкл.)
Управление	OSD меню
Компенсация задней засветки (BLC)	авто
Баланс белого	авто
Диапазон рабочих температур	-40 ... +60°C
Потребление тока	Не более 600 мА (ИК вкл.)
Класс защиты	IP66
Габаритные размеры	310×100×70 мм
Масса изделия	965 г.

3 ОПИСАНИЕ OSD МЕНЮ

IMAGE	3D-NR	ON(OFF)			WB	AWB-PRO(AWB-TEMPORAL,AWB-A1,AWB-B2,AWB-G1X,AWB-CCT)			
	AE MODE	BLACK LIGHT (FRONT LIGHT,DETINGLISH,GLOBAL,CENTER,CENTER WEIGHT.)			ZONE MASKING	COLOR	MOSAIC(WHITE,YELLOW,CYAN,GREEN,MAGENTA,RED,BLUE,BLACK)		
	IMAGE ENHANCE	SHARPNESS	DETAIL	AUTO		AREA NO-0			
				MANUAL VALUE 1		AREA NO-1			
						AREA NO-2	STATUS		OFF(ON)
			EDGE	AUTO		AREA NO-3	HORIZON SIZE		0(0-128)
				MANUAL VALUE 3		AREA NO-4	VERTICAL SIZE		0(0-720)
			RETURN			AREA NO-5	HORIZON MOVE		0(0-128)
			AUTO			AREA NO-6	VERTICAL MOVE		0(0-720)
	CONTRAST					AREA NO-7	RETURN		
			MANUAL VALUE 22			RETURN			
			GAIN MAP		DIRECTION	SENSITIVITY	HIGH(MIDDLE,LOW,WEAK)		
			RETURN			AREA NO-0	STATUS		OFF(ON)
	SATURATION		AUTO			AREA NO-1	COLOR		WHITE(YELLOW,CYAN,GREEN,MAGENTA,RED,BLUE,BLACK)
			MANUAL VALUE 0			AREA NO-2	HORIZON SIZE		0(0-128)
			RETURN			AREA NO-3	VERTICAL SIZE		0(0-720)
			RETURN				HORIZON MOVE		0(0-128)
	MIRROR	OFF(ON)					VERTICAL MOVE		0(0-720)
	FLIP	OFF(ON)				RETURN	RETURN		
	BRIGHTNESS	70 (0-255)			LANGUAGE	ENGLISH			
	ZOOM IN	50(50-100)			LOAD DEFAULT				
	RETURN				SCRIPT VERSION	33001			
					SAVE/EXIT				
DAY & NIGHT	IR-CUT (AUTO)				EXIT				

4 КОМПЛЕКТ ПОСТАВКИ

- Камера видеонаблюдения 1 шт.
- Руководство по эксплуатации 1 шт.
- Индивидуальная упаковка 1 шт.
- Крепежные винты 1 компл.
- Шестигранник 1 шт.

5 УКАЗАНИЯ МЕР БЕЗОПАСНОСТИ

5.1 Конструкция КВ удовлетворяет требованиям электро- и пожарной безопасности по ГОСТ 12.2.007.0-75 и ГОСТ 12.1.004-91.

5.2 Меры безопасности при установке и эксплуатации КВ должны соответствовать требованиям "Правил технической эксплуатации электроустановок потребителей" и "Правил техники безопасности при эксплуатации электроустановок потребителей".

6 РАЗМЕЩЕНИЕ, ПОРЯДОК УСТАНОВКИ И ПОДГОТОВКА К РАБОТЕ

6.1 При размещении и эксплуатации КВ необходимо руководствоваться следующими документами:

- РД 78.36.003-2002 "Инженерно-техническая укрепленность. Технические средства охраны. Требования и нормы проектирования по защите объектов от преступных посягательств. Руководящие документы".
- требования Р78.36.008-99 к проектированию систем охранного телевидения.

6.2 При получении изделия необходимо:

- вскрыть упаковку, проверить комплектность и дату изготовления видеокамеры.
- произвести внешний осмотр КВ, убедиться в отсутствии видимых механических повреждений.
- если КВ находилась в условиях отрицательной температуры, то перед включением ее необходимо выдержать не менее 4 часов при комнатной температуре.

7 ТЕХНИЧЕСКОЕ ОБСЛУЖИВАНИЕ

7.1 Не реже одного раза в шесть месяцев продувать сжатым воздухом в течение одной минуты со всех сторон, используя для этой цели пылесос.

9 ВОЗМОЖНЫЕ НЕИСПРАВНОСТИ И СПОСОБЫ ИХ УСТРАНЕНИЯ

Таблица 2

Наименование неисправности	Вероятная причина	Способ устранения
Отсутствие телевизионного сигнала на оборудовании сбора и отображения видеоинформации.	1.Отсутствие питания КВ.	1.а. Проверить исправность источника питания (заменить источник питания); 1.б. Проверить подключение кабеля питания (подключить кабель, согласно руководству); 1.в. Проверить целостность кабеля питания КВ (заменить кабель).
	2. Обрыв кабеля трансляции ТВ изображения КВ.	2.а. Проверить подключение кабеля трансляции ТВ изображения (подключить кабель, согласно руководству); 2.б. Проверить целостность кабеля трансляции ТВ изображения (заменить кабель).
	3.Неисправно центральное оборудование сбора и обработки видеоинформации.	3. Восстановить работоспособность центрального оборудования.
	4. Неисправна КВ.	4. Заменить КВ.

9 ТРАНСПОРТИРОВАНИЕ И ХРАНЕНИЕ

9.1 КВ в транспортной таре перевозятся любым видом крытых транспортных средств (в железнодорожных вагонах, закрытых автомашинах, трюмах и отсеках судов, герметизированных отапливаемых отсеках самолетов и т.д.) в соответствии с требованиями действующих нормативных документов.

9.2 Условия транспортирования должны соответствовать условиям хранения 5 по ГОСТ 15150-69.

9.3 Хранение КВ в транспортной таре на складах изготовителя и потребителя должно соответствовать условиям 1 по ГОСТ 15150-69.

10 УТИЛИЗАЦИЯ

10.1 КВ не представляет опасности для жизни и здоровья людей, а также для окружающей среды после окончания срока службы. Утилизация КВ проводится без принятия специальных мер защиты окружающей среды.

11 ГАРАНТИИ ИЗГОТОВИТЕЛЯ

11.1 Предприятие-изготовитель гарантирует соответствие КВ требованиям технических условий при соблюдении потребителем условий транспортирования, хранения, монтажа и эксплуатации.

11.2 Гарантийный срок эксплуатации – 36 месяцев с даты продажи через торговую или монтажную организацию.

11.3 При отсутствии отметки о дате продажи гарантийный срок исчисляется от даты производства.

11.4 Гарантийные обязательства недействительны, если причиной неисправности КВ являются:

- умышленная порча;
- пожар, наводнение, стихийные бедствия;
- аварии в сети питания;
- электрический пробой микросхем электронной платы вследствие ошибки в полярности питания.

11.5. Гарантийные обязательства действуют только при предъявлении настоящего руководства.

11.6. Предприятие-изготовитель не несет ответственности и не возмещает ущерба за дефекты, возникшие по вине потребителя при несоблюдении правил эксплуатации и монтажа.

12 ГАРАНТИЙНЫЙ ТАЛОН

Серийный номер: _____

Дата продажи « _____ » _____ 20 ____ г.

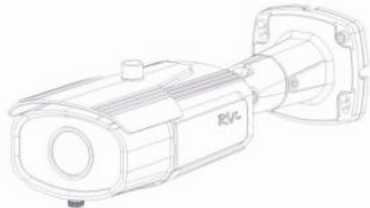
ШТАМП
ПРОДАВЦА

Отметки о ремонте:

№ Заказ-наряда	Название СЦ

Технические характеристики оборудования могут быть изменены без предварительного уведомления.

RVi



ВУ КАМЕРА ВІДЭАНАЗІРАННЯ

**RVi-C421 (5-50мм)
Кіраўніцтва па эксплуатацыі**

Калі ласка, прачытайце перад эксплуатацыяй
і захавайце для далейшага выкарыстання

www.rvi-cctv.by

1 ПРЫЗНАЧЭННЕ

1.1 Камера відэаназірання (далей КВ) прызначана для ажыццяўлення кругласутачнай перадачы відэасігналау сцэны ахоўнай зоны на абсталяванне збору, адлюстравання і захавання відэаінфармацыі, пункта аўтаномнай або цэнтралізаванай аховы. Тэлевізійны сігнал, які фармуе КВ, можа выводзіцца на відэаманітор, видеорэгістратар або іншае цэнтральнае абсталяванне стандарту PAL.

2 АСНОЎНЫЯ ТЭХНІЧНЫЯ ХАРАКТАРЫСТЫКІ

Табліца 1

Мадэль камеры	RVi-C421 (5-50мм)
Тып матрыцы	1/3" КМОП 1.3MP Sony IMX138
Фокусная адлегласць аб'ектыва	5-50 мм с АРД
Колькасць пікселяў па гарызанталі і вертыкалі	1280(H) x 960(V)
Гарызантальны вугал агляду	51.3°-5.5°
Вырашэнне па гарызанталі	800 ТВЛ
іч падсвятленне	60 м
ік фільтр	механічны
Суадносіны сігнал/шум	>50 дБ (АРУ выкл.)
Ніжні парог адчувальнасці	0.01 лк @ F1.2 (0 лк ИК вкл.)
Упраўленне	OSD меню
Кампенсаванне задняга засвятлення (BLC)	аўто
Баланс белага	аўто
Дыяпазон працоўных температур	-40 ... +60°C
Спажыванне току	< 600 мА
Клас абароны	IP66
Габарытныя памеры	310×100×70 мм
Маса выраба	965 г.

3 КАМПЛЕКТ ПАСТАЎКІ

Камера відэаназірання 1 шт.

Кіраўніцтва па эксплуатацыі 1 шт.

Індывідуальнае пакаванне 1 шт.

Замацавальныя шрубы 1 компл.

Шасцікантовік 1 шт.

4 АЗНАЧЭННІ МЕР БЯСПЕКІ

4.1 Канструкцыя КВ задавальняе патрабаванням электра- і пажарнай бяспекі па ДАСТ 12.2.007.0-75 і ДАСТ 12.1.004-91.

4.2 Меры бяспекі пры ўсталёўцы і эксплуатацыі КВ павінны адпавядаць патрабаванням "Правіл тэхнічнай эксплуатацыі электраўстановак спажывоў" і "Правіл тэхнікі бяспекі пры эксплуатацыі электраўстановак спажывоў".

5 РАЗМЯШЧЭННЕ, ПАРАДАК УСТАЛЁЎКІ І ПАДРЫХТОЎКА ДА ПРАЦЫ

5.1 Пры размяшчэнні і эксплуатацыі КВ неабходна кіравацца наступнымі дакументамі:

КД 78.36.003-2002 "Інжынерна-тэхнічная ўмацаванасць. Тэхнічныя сродкі аховы. Патрабаванні і нормы праектавання па абароне аб'ектаў ад злавчынных замахаў. Кіруючыя дакументы".
патрабаванні Р78.36.008-99 да праектавання сістэм ахоўнага тэлебачання.

5.2 Пры атрыманні выраба неабходна:

адчыніць пакаванне, праверыць камплектнасць і дату выраба відэакамеры.

збраць знешні агляд КВ, упэўніцца ў адсутнасці бачных механічных пашкоджанняў.

калі КВ знаходзілася ва ўмовах адмоўнай тэмпературы, то перад уключэннем яе неабходна вытрымаць не меней за 4 гадзіны пры пакаёвай тэмпературы.

6 ТЭХНІЧНАЕ АБСЛУГОЎВАННЕ

6.1 Не радзей за адзін раз на шэсць месяцаў прадзыхваць сціснутым павеграм на працягу адной хвіліны са ўсіх бакоў, выкарыстоўваючы для гэтаў мэты пыласос.

7 МАГЧЫМЫЯ НЯСПРАЎНАСЦІ І СПАСАБЫ ІХ ЛІКВІДАЦЫІ

Табліца 2

Найменне няспраўнасці	Верагодная прычына	Спосаб ліквідацыі
Адсутнасць тэлевізійнага сігнала на абсталяванні збору і адлюстравання відэаінфармацыі.	1.Адсутнасць сілкавання КВ.	1.а. Праверыць спраўнасць крыніцы сілкавання (замяніць крыніцу сілкавання); 1.б. Праверць падлучэнне кабеля сілкавання (падлучыць кабель адпаведна кіраўніцтву); 1.в. Праверыць цэласнасць кабеля сілкавання КВ (замяніць кабель).
	2. Абрыў кабеля трансляцыі ТБ відэапаказа КВ.	2.а. Праверыць падлучэнне кабеля трансляцыі ТБ відэапаказа (падлучыць кабель адпаведна кіраўніцтву); 2.б. Праверыць цэласнасць кабеля трансляцыі ТБ відэапаказа (замяніць кабель).
	3.Няспраўна цэнтральнае абсталяванне збору і апрацоўкі відэаінфармацыі.	3. Узнавіць працоўназдольнасць цэнтральнага абсталявання.
	4. Няспраўна КВ.	4. Замяніць КВ.

8 ТРАНСПАРТАВАННЕ І ЗАХАВАННЕ

8.1 КВ у транспартнай тары перавоззяцца любымі відамі крытых транспартных сродкаў (у чыгуначных вагонах, зачыненых аўтамашынах, трумах і адсеках судоў, *герметызаваных* абаграваемых адсеках самалётаў і г.д.) у адпаведнасці з патрабаваннямі дзеючых нарматыўных дакументаў.

8.2 Умовы транспартавання павінны адпавядаць умовам захавання 5 па ДАСТ 15150-69.

8.3 Захаванне КВ у транспартнай тары на складах вытворцы і спажыўца павінна адпавядаць умовам 1 па ДАСТ 15150-69.

9 УТЫЛІЗАЦЫЯ

9.1 КВ не ўяўляе небяспекі для жыцця і здароўя людзей, а таксама для навакольнага асяроддзя пасля канчатка тэрміна службы. Утылізацыя КВ праводзіцца без прыняцця адмысловых мер абароны навакольнага асяроддзя.

10 ГАРАНТЫІ ВЫТВОРЦЫ

10.1 Прадпрыемства-вытворца гарантуе адпаведнасць КВ патрабаванням тэхнічных умоў пры прытрымліванні спажыўцом умоў транспартавання, захавання, мантажу і эксплуатацыі.

10.2 Гарантыйны тэрмін эксплуатацыі - 36 месяцаў з даты продажу праз гандлёвую або мантажную арганізацыю.

10.3 Пры адсутнасці адзнакі аб даце продажу гарантыйны тэрмін вылічаецца ад даты вытворчасці.

10.4 Гарантыйныя абавязальніцтвы несапраўдныя, калі чыннікам няспраўнасці КВ з'яўляюцца:

сумыснае псаванне;

пажар, паводка, стихійныя бядоты;

аварыі ў сетцы сілкавання;

электрычныя прабой мікрасхем электроннай платы з прычыны памылкі ў палярнасці сілкавання.

10.5. Гарантыйныя абавязальніцтвы дзейнічаюць толькі пры прад'яўленні дадзенага кіраўніцтва.

10.6. Прадпрыемства-вытворца не нясе адказнасці і не пакрывае шкоды за дэфекты, узніклыя па віне спажыўца пры непрытрымліванні правіл эксплуатацыі і мантажу.

11 ГАРАНТЫЙНЫ ТАЛОН

Серыйны нумар: _____

Дата продажу « _____ » _____ 20 _____ г.

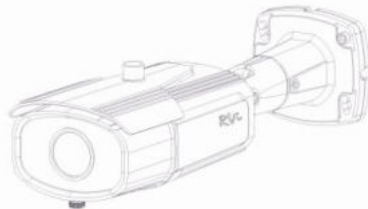
ШТАМПУЕ
ПРАДАЎЦЫ

Адзнакі аб рамонце:

№ Заказ-нарада	Назва СЦ

Тэхнічныя характарыстыкі абсталявання могуць быць зменены без папярэдняга апавяшчэння.

RVi



KZ **БЕЙНЕБАҚЫЛАУ КАМЕРАЛАРЫ**

RVi-C421 (5-50мм) **Пайдалану жөніндегі нұсқаулық**

Өтінеміз, пайдаланар алдында оқып шығып,
кейін қолдану үшін сақтаңыз

www.rvicctv.kz

1 ТАҒАЙЫНДАЛУЫ

1.1 Бейнебақылау камерасы (ары қарай БК) жиналалмалы жабдықтағы қорғалатын аймақтың бейнесуретін тәулік бойы көрсетілуін қамтамасыз ету үшін, бейнеақпаратты көрсету және сақтау, автономды немесе орталықтандырылған күзет пункті үшін арналған. БК құрыдатын теледидарлық сигнал видеомониторға или видеотіркегішке немесе PAL стандартты басқа орталық жабдыққа шығарылады.

2 НЕГІЗГІ ТЕХНИКАЛЫҚ СИПАТТАМАЛАР

Кесте 1

Камера түрі	RVi-C421 (5-50мм)
Матрица түрі	1/3" КМОП 1.3MP Sony IMX138
Объективтің фокустық қашықтығы	5-50 мм
Көлденең және тік бойынша пикселдердің саны	1280(H) x 960(V)
Көлденең шолу бұрышы	51.3°-5.5°
Көлденең рұқсаттылық	800 ТДЖ
ИК жарықтандыру	60 м
Сигнал/шу қатынасы	>50 дБ (АБР сөнд.)
Төменгі сезімталдық шегі	0.01 лк @ F1.2 (0 лк ИК вкл.)
Басқару	OSD
Артқы жарықтылықтың өтелуі (BLC)	авто
Теңгерім ақ	авто
Жұмыстық температуралар диапазоны	-40 ... +60°C
Тоқтың тұтынылуы	600 мА
Ықтың сыныбы	IP66
Габаритті өлшемдері	310×100×70 мм
Бұйым салмағы	965 г.

3 ЖЕТКІЗІЛІМ ЖИНАҒЫ

- Бейнебақылау камерасы 1 дана.
- Пайдалану жөніндегі 1 дана.
- Жеке қаптама 1 дана.
- Бекіту бұрандалары 1 комп.
- Алты сегіз қырлы 1 дана

4 УКАЗАНИЯ МЕР БЕЗОПАСНОСТИ

4.1 БК құрылымы МЕМСТ 12.2.007.0-75 және МЕМСТ 12.1.004-91 бойынша электрлік және өрт қауіпсіздігі талаптарын қанағаттандырады.

4.2 БК орнату және пайдалану кезіндегі қауіпсіздік шаралары «Тұтынушылардың электрлік қондырғыларын техникалық пайдалану ережелерінің» және «Тұтынушылардың электрлік қондырғыларын пайдалану кезіндегі қауіпсіздік техникасы ережелерінің» талаптарына сәйкес келуі керек.

5 ОРНАЛАСТЫРУ, ОРНАТУ ТӘРТІБІ ЖӘНЕ ЖҰМЫСҚА ДАЙЫНДАУ

5.1 БК орналастыру және пайдалану кезінде келесі құжаттарды басшылыққа алу керек:

- БҚ 78.36.003-2002 "Инженерлік-техникалық нығайту. Техникалық күзет құралдары. Объектілерді қылмыстық қол сұғушылықтардан қорғау бойынша жобалау талаптары мен нормалары. Басқарушы құжаттар".
- Р78.36.008-99 талаптары – күзет теледидар жүйелерін жобалауға.

5.2 Бұйымды алған кезде орындау керек:

- қаптаманы ашу, бейнекамераның жинақталуын және жасалған күнін тексеру.
- БК сыртқы тексерісін орындау, көзге көрінетін механикалық зақымданулардың жоқ екендігіне көз жеткізу.
- егер БК теріс температура жағдайында орналасса, онда қосар алдында оны бөлме температурасында кем дегенде 4 сағат ұстау керек.

6 ТЕХНИКАЛЫҚ ҚЫЗМЕТ КӨРСЕТУ

6.1 Кем дегенде алты айда бір рет шаңсорғышты қолдану арқылы барлық жағынан бір минут бойы ауамен үрлеп тазартып отырыңыз.

7 ЫҚТИМАЛДЫ АҚАУЛЫҚТАР МЕН ОЛАРДЫ ЖОЮ ӘДІСТЕРІ

Кесте 2

Ақаулық атауы	Ықтималды себеп	Жою әдісі
Құрастырма жабдықта теледидар сигналының және бейнеақпараттың көрсетілуінің жоқ болуы.	1.БК қоректенуінің жоқ болуы.	1.а. Қорек көзінің жарамдылығын тексеру (қорек көзін алмастыру); 1.б. Қорек көзінің қосылуын тексеру (шоғырсымды нұсқаулыққа сәйкес қосыңыз); 1.в. БК қоректену шоғырсымының бүтіндігін тексеру (шоғырсымды алмастырыңыз).
	2. БК суретін ТД көрсету шоғырсымының үзілуі.	2.а. ТД сурет көрсету шоғырсымының қосылуын тексеріңіз (нұсқаулыққа сәйкес шоғырсымды қосыңыз); 2.б. ТД сурет көрсету шоғырсымының бүтіндігін тексеріңіз (шоғырсымды алмастырыңыз).
	3.Бейнеақпаратты жинайтын және өңдейтін орталық жабдық ақаулығы.	3. Орталық жабдықтың жұмысқа қабілеттілігін қалпына келтіру.
	4. БК ақаулы.	4. БК алмастырыңыз.

8 ТАСЫМАЛДАУ ЖӘНЕ САҚТАУ

8.1 БК қолданыстағы нормативтік құжаттар талаптарына сәйкес тасымал ыдысында жабық көліктердің кез келген түрімен (темір жол вагондарында, жабық автокөліктерде, кемелердің трюмдары мен бөлімдерінде, ұшақтардың саңылаусыздандырылған жылытылатын бөлімдерінде және т.б.) тасымалданады.

8.2 Тасымалдау шарттары МЕМСТ 15150-69 бойынша 5 сақтау шарттарына сәйкес келеді.

8.3 Дайындаушы мен тұтынушының қоймаларында тасымал ыдысында БК сақталуы МЕМСТ 15150-69 бойынша 1 шарттарға сәйкес келуі керек.

9 КӨДЕГЕ ЖАРАТУ

9.1 Қызмет ету мерзімі аяқталғаннан кейін БК адамдардың өмірі мен денсаулығына. сонымен қатар қорашған ортаға қауіп төндірмейді. БК көдеге жаратылуы қоршаған ортаны қорғайтын арнайы шараларды қабылдаусыз өткізіледі.

10 ДАЙЫНДАУШЫ КЕПІЛДІГІ

10.1 Өндіруші кәсіпорын тұтынушымен тасымалдау, сақтау, құрастыру және пайдалану шарттарын сақтаған кезде БК техникалық шарттар талаптарына сәйкес келетіндігіне кепілдік береді.

10.2 Кепілдікті пайдалану мерзімі – сауда немесе құрастыру ұйымы арқылы сатылған күннен бастап 36 ай, бірақ

10.3 Сату күні туралы белгі болмаған кезде өндірілген күннен бастап есептеледі.

10.4 Егер келесі тармақтар БК ақаулығына себепші болса, кепілдікті міндеттемелер жарамсыз болады:

- қасақана бүлдіру;
- өрт, су тасқыны, дүлей апаттар;
- қоректендіру желісіндегі апаттар;
- қоректену полярлығындағы қателіктер нәтижесіндегі электронды төсем микросұлбаларындағы электрлік тесу.

10.5. Кепілдікті міндеттемелер тек осы нұсқаулық ұсынылған кезде әрекет етеді.

11 КЕПІЛДІ ТАЛОН

Сериялы нөмір: _____

Сатулар дата « _____ » _____ 20 _____ г.

МӨРТАБАН
ДҮКЕНШІНІ

Жөндеу туралы Белгілер :

№ Тапсырыс-нарядты	СЦ атау

Жабдықтың техникалық сипаттамалары алдын ала хабарландырусыз өзгертілуі мүмкін.